

Smaranda mea

de Sorina Jecza

Judecând acum, de la distanța celor peste 40 de ani, pot spune că totul a început, chiar de atunci, de la prima întâlnire, sub semnul, neschimbat, al *uimirii*. Era prin 1978-79, când tocmai se întorsese, de puțină vreme, de la București. Eu abia îmi începusem licența, pe când Anda, cu câțiva ani mai mare, venea cu ascendentul doctoratului la care lucra cu academicianul Rosetti. În vreme ce eu făceam, cuminte, fișe de lectură, Anda își descoperise deja instrumentarul analizei. Lucrarea ei viza textul poetic drept un câmp de interferențe textuale. Perspectiva semiotică pe care o aplica poeziei lui Blaga îi dădea, dintr-odată, acesteia, prin intertextualitate, o configurație nouă, fascinantă, polifonică, asemeni unui caleidoscop cu multiple fațete ce se întrețeau. O revelație ce m-a făcut să mă las atrasă, fără întoarcere, de taina poeziei.

Mi-aduc aminte cum o ascultam, sedusă, prezentându-și analiza la un Cerc de semiotică. Era *uimirea* aceleia care își făcea noviciatul încă, băjbâind temătoare pe un teren căruia îi tatona doar teritoriul, în fața autorității celei ce-și avea deja argumentele și le enunța cu siguranță... Fără s-o știe, Anda devenea pentru mine un fel de călăuză, dezvăluindu-i creației adâncimile și căutând căile ce conduc spre structurile sale vizibile. Regăsesc și-acum aceeași uimire, ori de câte ori simt că mă pierd în deșul înțelesurilor ce fac mirajul creației.

Cu Anda am mers mai departe, știindu-ne gândul, fără să fie nevoie a-l exprima. Pragul lui 89 ne-a reașezat. Am devenit colege la Institut. Noi elanuri, noi drumuri de umblat... Lângă ea am învățat cum o idee poate aduna în juru-i oameni. Conferința *Identitate-alteritate*, organizată cu ea atunci, a fost o nouă ucenicie. Apoi, ea a plecat mai departe. Într-o vreme când studiile filologice aveau (încă) orgoliul de a clama autosuficiența textului, Smaranda a simțit nevoia infuziei vitale. Și-a schimbat aria de interes spre domeniul antropologiei culturale.

Din partea mea, *uimirea* dintâi a rămas aceeași. Mă uitam la Anda cum pătrunde carnalitatea vieții, durerea, cum desface

straturile memoriei, pentru a reconstrui din ele adevărurile mai vibrante ale existenței. A câștigat înțelepciune, a dobândit o enormă generozitate, născută din cunoașterea suferinței, dar și intransigență față de răul generat de politică – calități exemplare. Anda și-a împlinit menirea. A devenit luptătoare. Se dăruiește necondiționat. O mai îndeamnă câte un prieten să se protejeze... Cine s-o abată, însă, din datul ei?

Și atunci, totuși, unde e Smaranda mea?

Răspunsul îl găsesc tot la Smaranda: Smaranda nu poate fi *a mea*, sau (doar) *a unuia*. Ea este, întregă, pentru *fiecare*. Smaranda strălucește undeva la intersecția multiplelor "constelații" de perspective – grave sau mărunte, înalte sau banale, amestecând suferința cu intensă bucurie – într-o configurație din care s-ar putea desprinde *modelul* prietenului absolut.

Smărăndița - draga cea mai dragă... *A mea?* A tuturor...

Fotografie de Daliana Iacobescu